

В края на учебната година, както и в началото (вж. таблица 5), като водещ проблем се затвърдява маркирането на изреченските граници. При това, докато в трети клас се наблюдава понижаване броя на този тип грешки (от 64 % на 45 %), то в четвърти клас е тъкмо обратното (от 43 % на 60 %), с което ромите се приближават към българчетата (64 %). Преобладават случаите на немаркиране или изграждане на много дълги съчинителни изречения, свързани със съюза *и*. Например:

Катя и помогна да става и я занесъл при майка и майка и я завел на доктор и доктора и завържил коляното с лекарство.

С други думи, стремежът към усложняване на изказа е довел до свръхупотреба на простия присъединителен съюз *и*, като при това качеството на текста не само че не се подобрява, но дори се влошава. В други варианти (необосновано маркиране) горното изречение е нахъсано на прости, като всяко следващо започва с *и*. На практика и двата вида структуриране водят до един и същ резултат – неправилно съставен текст, говорят за ниска степен на усвояване на начините за съюзно свързване.

На второ място при третокласниците идва излишното повторение на думи и фрази, което измества по тежест употребата на непълни изречения. Всъщност, както се вижда от таблица 9, фактически непълни изречения вече не се наблюдават, което означава, че ромите са усвоили основните правила на българския синтаксис. Това безспорно е голям напредък и явно приложената методика е „работила“ добре по отношение на този съществен текстообразуващ фактор.

Като друг основен проблем и за двете групи отново се очертава придържането към единно глаголно време. Както вече споменахме, това е проблем и за българчетата. При ромите отново се наблюдава тенденция на приближаване към българския стандарт в четвърти клас. Както може да се очаква, имайки предвид сложната времева система на българския език, основната грешка е при алтернативното използване на минало несвършено (свършено) – минало преизказно време. Например:

Беше лято. Дните били дълги.
или минало свършено/минало несвършено време:
Измиваха се, закусиха.